

АДМІНІСТРАТИВНІ ПОЗОВИ ПРОКУРАТУРИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДИТИНСТВА

Мета. З огляду на людиноцентричну та соціальну спрямованість держави, охорона дитинства відіграє одну із ключових ролей під час здійснення її органами своїх функцій і повноважень. Органи прокуратури відповідно до законодавства реалізують функцію представництва інтересів держави в суді. Справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень, у свою чергу, є завданням адміністративного судочинства.

Зважаючи на безумовну важливість питання охорони дитинства та поширеність порушень прав дітей та інтересів держави з боку суб'єктів владних повноважень, органи прокуратури України активно вживають заходів представницького характеру у сфері охорони дитинства, зокрема пред'являють адміністративні позови. Тому метою цієї роботи є дослідження правової природи адміністративних майнових і немайнових позовів, позовів зобов'язального характеру у сфері охорони дитинства, їх співвідношення з немайновими позовами. Зазначене, серед іншого, дозволить удосконалити та підвищити ефективність реалізації прокуратурою функції представництва в адміністративному процесі. **Методи.** У процесі дослідження використані такі методи пізнання, як діалектичний, методи аналізу, синтезу, узагальнення, а також порівняльно-правовий і системно-структурний. **Результати.** Проаналізовано національне законодавство стосовно регламентації понять майнових, немайнових позовів в адміністративному судочинстві, позовів зобов'язального характеру, ціни адміністративного позову. Висвітлено практику реалізації представницької функції прокуратури у сфері охорони дитинства загалом та за пред'явлення адміністративних позовів зокрема, а також відповідні статистичні дані щодо результатів такої діяльності. Виокремлено категорії адміністративних позовів у сфері охорони дитинства, з якими прокурори звертаються до суду. Досліджено поняття майнових, немайнових позовів в адміністративному судочинстві, правову природу позовів зобов'язального характеру. Наведено приклади позовів прокурорів немайнового характеру, позовів з матеріальною складовою частиною та позовів зобов'язального характеру. Визначено співвідношення позовів зобов'язального характеру з немайновими позовами. Виявлено окрему законодавчу невизначеність, зокрема щодо відсутності законодавчої регламентації правової категорії «ціна позову» в адміністративному судочинстві. **Висновки.** За результатами проведеного дослідження встановлено, що адміністративні позови прокурорів у сфері охорони дитинства мають особливий об'єкт, яким є права, інтереси, свободи дітей та інтереси держави у сфері охорони дитинства, а також відповідний особливий предмет позовних вимог. Констатовано відсутність у чинному законодавстві понять «адміністративний позов майнового та немайнового характеру», «зобов'язальний позов», «ціна адміністративного позову». Внесено пропозиції з удосконалення чинного законодавства щодо чіткого розмежування майнових і немайнових позовів, позовів зобов'язального характеру, зокрема й із матеріальною складовою частиною.

Ключові слова: представництво, немайновий і майновий позов, позов зобов'язального характеру, прокурор, діти, прокуратура.

Красножон Олена,

аспірант

Навчально-наукового

інституту права

Київського національного

університету

імені Тараса Шевченка,

прокурор

Офісу Генерального

прокурора

orcid.org/0009-0008-

6617-6101

Alena_k_2002@ukr.net,

olena.krasnozhon@univ.

net.ua

1. Вступ

Постановою координаційної наради керівників правоохоронних органів від 25 січня 2023 р. захист прав та інтересів дітей на 2023 р. визначено одним з основних пріоритетів діяльності прокурорів і правоохоронних органів України. Органи прокуратури активно використовують конституційну функцію представництва інтересів держави в суді. Згідно з наказом Генерального прокурора від 4 листопада 2020 р. № 509 «Про особливості виконання функцій прокуратури з питань захисту інтересів дітей та протидії насильству» (наказ Генерального прокурора, 2020) актуальними питаннями представницької діяльності є:

– забезпечення органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування, іншими суб'єктами владних повноважень прав і обов'язків щодо організації охорони дитинства, розроблення та здійснення державних, галузевих та інших програм, спрямованих на поліпшення становища дітей, створення, перепрофілювання, реорганізацію та ліквідацію навчальних, оздоровчих, лікувальних, а також інших закладів для дітей;

– реагування на бездіяльність органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування, інших суб'єктів владних повноважень, унаслідок якої порушені або існує загроза порушення інтересів держави у сфері охорони дитинства, забезпечення гарантованих державою прав дітей.

Метою дослідження є вивчення правової природи майнових, немайнових позовів, позовів зобов'язального характеру прокуратури у сфері охорони дитинства, зокрема й із матеріальним складником, їх співвідношення з немайновими позовами. Зазначене буде важливим як для теоретичного вивчення й обґрунтування таких понять, так і для практичної діяльності, зокрема зі сплати органами прокуратури судового збору.

Ступінь наукового розроблення теми. Проблеми адміністративного судочинства загалом чи окремі аспекти досліджували такі вчені, як В. М. Бевзенко, Я. О. Берназюк, І. І. Діткевич, Р. С. Мельник, М. І. Смокович, М. М. Стефанчук, І. В. Топонар. Представницька функція прокуратури була предметом

досліджень Я. О. Берназюка, К. А. Гузе, О. В. Драган, Т. В. Корнякової, Г. В. Попова, М. В. Руденка, М. М. Руденко, М. М. Стефанчук, В. В. Сухоноса, Г. А. Терещук.

Водночас правова природа адміністративних позовів прокурорів у сфері охорони дитинства, їхній характер детально не досліджені в наукових розробках, що свідчить про необхідність і актуальність їх подальшого вивчення.

У процесі цього дослідження застосовані такі методи пізнання: діалектичний, методи аналізу, синтезу, узагальнення, а також порівняльно-правовий і системно-структурний. Для проведення дослідження використані дані, що містяться в Інформаційно-аналітичній системі «Облік та статистика органів прокуратури» (далі – ОСОП), у Єдиному державному реєстрі судових рішень. Застосування цих методів дозволило проаналізувати нормативно-правову регламентацію понять майнових, немайнових, зобов'язальних позовів, її імплементацію на рівні правозастосовної практики, охарактеризувати дані, що розміщені в ОСОП, щодо представницької діяльності прокуратури за 2023 р., а також матеріали відповідної судової практики. Здійснено систематизацію цих даних, запропоновано класифікацію адміністративних позовів прокурорів у сфері охорони дитинства. Зазначене дозволило виокремити проблему недосконалості законодавства в цій сфері та запропонувати відповідні висновки та пропозиції.

2. Види адміністративних позовів прокуратури у сфері охорони дитинства

З огляду на важливість і актуальність питання охорони дитинства, особливо під час збройної агресії Російської Федерації проти України, органи прокуратури активно вживають заходи представницького характеру в цій сфері. Так, упродовж 10 місяців 2023 р. прокурорами пред'явлено 150 адміністративних позовів, що становить чверть від загальної кількості позовів у сфері охорони дитинства (660). У поточному році прокурори ініціювали позови про:

- визнання протиправною бездіяльності органу місцевого самоврядування та зобов'язання вчинити дії – забезпечити безкоштовним харчуванням неповнолітніх пільгових категорій, а саме дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах, учнів 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів із сімей, які отримують допомогу як малозабезпечені сім'ї; дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів;

- зобов'язання органів місцевого самоврядування та/або дитячих закладів вчинити дії – ужити заходів до оформлення правостановлювальних документів на майно та земельні ділянки, що перебувають у користуванні закладів освіти;

- визнання протиправною бездіяльності та зобов'язання суб'єкта владних повноважень вжити заходів щодо приведення укриття навчального закладу у придатний до використання стан;

– визнання протиправними та скасування рішень органів місцевого самоврядування, які порушують права дітей пільгових категорій, зокрема на безоплатне харчування в закладах освіти;

– визнання протиправною бездіяльності та зобов'язання вчинити дії щодо нарахування та виплати випускникам навчальних закладів, які належать до соціально незахищеної категорії, одноразової грошової допомоги;

– визнання протиправною бездіяльності органів місцевого самоврядування щодо непогодження переліку об'єктів, на яких порушники виконують суспільно корисні роботи, та видів таких робіт на території рад, а також зобов'язання розгляду питання про вжиття заходів щодо погодження переліку таких об'єктів;

– зобов'язання органів місцевого самоврядування вжити заходів щодо утворення у складі виконавчих органів рад служби у справах дітей і узгодження з вимогами закону штатної чисельності служб у справах дітей в об'єднаних територіальних громадах.

З огляду на такі критерії, як суб'єктний склад правовідносин, предмет спору та характер спірних правовідносин, такі позови належать до справ адміністративної юрисдикції. Особливий об'єкт, яким є права, інтереси, свободи дітей та інтереси держави у сфері охорони дитинства, а також відповідний особливий предмет позовних вимог визначають особливості реалізації прокуратурою функції представництва у сфері охорони дитинства в адміністративному процесі.

Розглянемо правову природу таких адміністративних позовів прокурорів.

3. Адміністративні позови прокурорів майнового та немайнового характеру

Аналіз чинного законодавства дає можливість констатувати відсутність визначень понять позовів або вимог майнового та немайнового характеру. Те, які види позовних вимог можна віднести до майнових, зазначено в постанові Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 10 від 17 жовтня 2014 р. «Про застосування судами законодавства про судові витрати у цивільних справах» (постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, 2014): до позовних заяв немайнового характеру належать вимоги, які не підлягають вартісній оцінці. У листі Вищого адміністративного суду України від 18 січня 2012 р. № 165/11/13–12 «Щодо адміністративних позовів майнового характеру» (лист Вищого адміністративного суду України, 2012) зазначено, що адміністративними позовами майнового характеру є вимоги щодо протиправності рішень про визначення грошових зобов'язань платників податків, про зменшення суми бюджетного відшкодування з податку на додану вартість, про стягнення адміністративно-господарських та інших штрафних санкцій тощо. Отже, звернені до суду вимоги про скасування рішення відповідача – суб'єкта владних повноважень, безпосереднім наслідком яких є зміна складу майна позивача, є майновими. Відповідно до

постанови Великої Палати Верховного Суду від 25 серпня 2020 р. у справі № 910/13737/19 (постанова Великої Палати Верховного Суду, 2020) майновий позов (позовна вимога майнового характеру) – це вимога про захист права або інтересу, об’єктом якої є благо, що підлягає грошовій оцінці. Будь-який майновий спір має ціну. Різновидами майнових спорів є, зокрема, спори, пов’язані з підтвердженням прав на майно та грошові суми, на володіння майном і будь-які форми використання останнього. До позовних заяв немайнового характеру Велика Палата Верховного Суду віднесла вимоги, які не підлягають вартісній оцінці, а також вимоги про захист права або інтересу, об’єктом яких є благо, що не підлягає грошовій оцінці. Отже, у правозастосуванні майновий характер позовів пов’язується з наявністю власне самого майна з визначеною вартістю, ціною, щодо якого виник спір.

Ціну позову, господарського, цивільного, адміністративного, як обов’язковий елемент або ознаку майнового позову зазначено і в Законі України «Про судовий збір» (ЗУ «Про судовий збір», 2011), який ставку судового збору за подання адміністративного позову майнового характеру пов’язує із ціною позову. У свою чергу, про склад ціни позову йдеться в Господарському процесуальному кодексі України (далі – ГПК України) та Цивільному процесуальному кодексі України (далі – ЦПК України). Так, відповідно до ст. 163 ГПК України (ГПКУ, 1991) у позовах про стягнення грошових коштів ціна позову визначається сумою, яка стягується, або сумою, оспоруваною за виконавчим чи іншим документом, за яким стягнення проводиться в безспірному (безакцептному) порядку, у позовах про визнання права власності на майно або його витребування – вартістю майна. Згідно зі ст. 176 ЦПК України (ЦПКУ, 2004) ціна позову в позовах про стягнення грошових коштів визначається сумою, яка стягується, або сумою, оспоруваною за виконавчим чи іншим документом, за яким стягнення проводиться в безспірному (безакцептному) порядку, у позовах про визнання права власності на майно або його витребування – вартістю майна, у позовах про стягнення аліментів – сукупністю всіх виплат, але не більше ніж за 6 місяців, у позовах про строкові та безстрокові або довічні платежі та видачі – сукупністю всіх платежів або видач, але не більше ніж за три роки, у позовах про зменшення або збільшення платежів, видач або про їх припинення – сумою, що зменшується або збільшується, та відповідно сукупністю платежів, видач, що залишились, але не більше ніж за один рік, у позовах про розірвання договору оренди (найму) – сукупністю платежів за користування майном, житлом протягом строку, що залишається до кінця дії договору, але не більше ніж за 3 роки, у позовах про право власності на нерухоме майно, що належить фізичним особам на праві приватної власності, – справжньою вартістю нерухомого майна, а на майно, що належить юридичним особам, – не нижче його балансової вартості.

У Кодексі адміністративного судочинства України (далі – КАС України) (КАСУ, 2005) жодної згадки про ціну позову та про те, із чого вона складається

в адміністративних позовах, немає, незважаючи на те, що за адміністративний позов майнового характеру згідно із чинним законодавством судовий збір має сплачуватися у відсотковому відношенні саме до ціни позову.

Можливо, можна застосувати аналогію права чи аналогію закону, які зазначено в ч. 6 ст. 7 КАС України? У разі відсутності закону, що регулює відповідні правовідносини, суд застосовує закон, що регулює подібні правовідносини (аналогія закону), а за відсутності такого закону суд виходить із конституційних принципів і загальних засад права (аналогія права).

Видається, що аналогію закону щодо застосування до адміністративних позовів визначення ціни позову, які наведені для господарських і цивільних справ, провести вбачається неможливим і нелогічним, оскільки таких предметів позовів із такими позовними вимогами, як у господарських і цивільних позовах і про які йдеться у ст. 163 ГПК України та ст. 176 ЦПК України, в адміністративних позовах бути не може. Очевидно, що аналогія права також не повинна застосовуватись через різну правову природу галузей права та суті правовідносин, що ними регулюються.

Однак чи говорить відсутність законодавчої дефініції ціни адміністративного позову про відсутність адміністративних позовів майнового характеру як таких? Відповідь також видається заперечною. По-перше, про це свідчить наявність положень у КАС України (ст. ст. 5, 12, 21) (КАСУ, 2005), які прямо дають можливість в адміністративному процесі захистити порушене право чи інтерес шляхом стягнення коштів на компенсування шкоди, завданої протиправними рішеннями, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень, оскарження рішень, дій чи бездіяльності щодо обчислення, призначення, перерахунку, здійснення, надання виплат, допомог тощо, а також зобов'язання вчинення відповідних дій. По-друге, Закон України «Про судовий збір», визначаючи ставки судового збору, зробив поділ адміністративних позовів на ті, що мають майновий характер, і ті, що мають немайновий характер. Отже, установлена відсутність законодавчої визначеності в разі спроби поділити адміністративні позови на майнові та немайнові.

Про деякі недоліки законодавця щодо уніфікації визначення ставок судового збору в усіх видах судочинства, що призвело до труднощів його визначення для адміністративних позовів майнового характеру, згадує Р.С. Притченко (Притченко, 2016). Висновку щодо необхідності законодавчо визначити критерії поділу майнових і немайнових адміністративних позовів дійшла С.В. Березовська (Березовська, 2016).

Тепер спробуємо визначити майновий і немайновий характер адміністративних позовів прокурорів у сфері охорони дитинства.

Виходячи з мети адміністративного судочинства – ефективний захист прав, свобод, інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень, прокурор звертається до суду з адміністративним позовом у сфері охорони дитинства в інтересах держави

на захист прав, свобод, інтересів особливо незахищених категорій дітей, на забезпечення законності під час створення дитячими закладами, іншими уповноваженими органами належних і безпечних умов здобуття освіти, відпочинку, оздоровлення тощо шляхом оскарження актів, дій, бездіяльності суб'єктів владних повноважень.

Позови про визнання незаконною бездіяльності та зобов'язання створити служби у справах дітей, зобов'язання привести укряття у придатний до використання стан, позови про визнання незаконними рішень суб'єктів владних повноважень є позовами немайнового характеру. Зазначене твердження видається безспірним, оскільки такі вимоги не піддаються вартісній оцінці, а вирішення таких позовів прокурорів не вплине на склад майна сторін.

Що ж до позовів про зобов'язання нарахувати та виплатити одноразову грошову допомогу, зобов'язання оформити правовстановлювальні документи на майно тощо, то їхній майновий чи немайновий характер не такий очевидний і визначення їхньої правової природи буде надане нижче під час дослідження позовів зобов'язального характеру.

4. Зобов'язальні позови прокурорів у сфері охорони дитинства

Відповідно до ст. ст. 5, 245 КАС України (КАСУ, 2005) до адміністративного суду можна звернутися з позовами, а суд може задовольнити позови про:

- визнання протиправним і нечинним нормативно-правового акта чи окремих його положень;
- визнання протиправним і скасування індивідуального акта чи окремих його положень;
- визнання дій суб'єкта владних повноважень протиправними та зобов'язання утриматись від учинення якихось дій;
- визнання бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язання вчинити визначені дії;
- установлення наявності чи відсутності компетенції (повноважень) суб'єкта владних повноважень;
- стягнення коштів на компенсування шкоди, завданої протиправними рішеннями, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень.

Виходячи із цих законодавчих приписів, позови про зобов'язання утриматись від якихось дій та позови про зобов'язання вчинити визначені дії і є зобов'язальними позовами.

Отже, адміністративні позови прокурорів у сфері охорони дитинства про визнання незаконною бездіяльності та зобов'язання створити служби у справах дітей, зобов'язання привести укряття у придатний до використання стан, зобов'язання визначити перелік суспільно корисних робіт, зобов'язання оформити правовстановлювальні документи на майно є зобов'язальними позовами. Аналогічний перелік позовів ми наводили в контексті поділу позовів на майнові та немайнові та дійшли висновку, що вони мають немайновий характер. Немайнові позови охоплюють не тільки зобов'язальні позови,

а й позови про визнання протиправним і нечинним нормативно-правового акта, визнання протиправним і скасування індивідуального акта, встановлення наявності чи відсутності компетенції в суб'єкта владних повноважень. Отже, поняття немайнового позову є ширшим, ніж позов зобов'язального характеру. А чи кожен зобов'язальний позов є немайновим? Розглянемо наприклад такі позови прокурорів, як визнання незаконною бездіяльності та зобов'язання вчинити дії щодо нарахування та виплати випускникам із числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, одноразової грошової допомоги, яка становить шість прожиткових мінімумів для осіб відповідного віку. Незважаючи на те, що розмір такої виплати можна обрахувати (незалежно від того, чи обрахована така сума в позові та конкретно визначена в позові), позовною вимогою є не стягнення цієї суми коштів, а зобов'язання щодо її сплати.

У зв'язку із цим доцільно також зазначити постанову Верховного Суду від 9 квітня 2021 р. у справі № 923/938/20 (постанова Верховного Суду, 2021). Зважаючи на висновки Великої Палати Верховного Суду у справі № 910/13737/19 (постанова Великої Палати Верховного Суду, 2020), суд зазначив, що позовна вимога прокурора про зобов'язання повернути майно має немайновий характер, оскільки є вимогою про виконання обов'язку в натурі, об'єктом вимоги є дія зобов'язаної сторони, яка не піддається грошовій оцінці, а вирішення спору не вплине на склад майна та не змінить його власника.

Так, справді, у результаті виконання судових рішень про задоволення позовів прокурорів зобов'язального характеру про здійснення виплат такі випускники отримують визначену суму коштів, унаслідок виконання судових рішень про задоволення позовів прокурорів про оформлення правовстановлювальних документів – уже належне дитячим установам право буде належним чином оформлене на майно та/або земельні ділянки, які теж мають грошову оцінку. Проте позовні вимоги прокурорів спрямовані не на ці кошти, майно тощо, а на дії уповноваженого органу щодо них (коштів, майна, земельних ділянок). Об'єктами таких вимог прокурорів є саме дії зобов'язаної сторони, які, у свою чергу, грошовій оцінці не піддаються. У зв'язку із цим такі позови не є майновими.

Отже, позови прокурорів про зобов'язання здійснити визначені виплати, оформити правовстановлювальні документи, хоча і мають матеріальну складову частину, проте це не робить їх майновими позовами.

5. Висновки

Вищезазначене дає підстави виснувати про відсутність у чинному законодавстві понять «адміністративний майновий і немайновий позов», «ціна адміністративного позову». Адміністративні позови прокурорів у сфері охорони дитинства мають особливий об'єкт, яким є права, інтереси, свободи дітей та інтереси держави у сфері охорони дитинства, а також відповідний особливий предмет позовних вимог, що визначають особливості

реалізації прокуратурою функції представництва у сфері охорони дитинства в адміністративному процесі. Наявність матеріальної (майнової) складової частини в деяких категоріях адміністративних позовів прокурорів не робить такі зобов'язальні позови позовами майнового характеру.

Для чіткого розмежування майнових і немайнових позовів, позовів зобов'язального характеру, зокрема і з матеріальною складовою частиною, убачається за необхідне внесення відповідних змін до чинного законодавства, зокрема шляхом нормативно-правового визначення у КАС України терміна «ціна позову» як визначеного Законом України «Про судовий збір» критерію віднесення адміністративного позову до майнового, або шляхом внесення змін до Закону України «Про судовий збір», вилучивши з нього положення щодо поділу адміністративних позовів на майнові та немайнові. Це сприятиме правовій визначеності та матиме практичне значення для обрахунку судового збору за адміністративні позови майнового характеру. Водночас це сприятиме ініціювання позовів прокурорів із дотриманням усіх вимог і приписів норм матеріального та процесуального права і, як наслідок, підвищенню ефективності реалізації прокуратурою функції представництва в адміністративному процесі. До внесення відповідних законодавчих змін запропоновано за всі адміністративні позови прокурорів у сфері охорони дитинства сплачувати судовий збір як за немайнові позови.

Список використаних джерел:

1. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (дата звернення: 13.10.2023).
2. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 13.10.2023).
3. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 25.08.2020 р. у справі № 910/13737/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91314538> (дата звернення: 02.10.2023).
4. Постанова Верховного Суду від 09.04.2021 р. у справі № 923/938/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96243445> (дата звернення 12.10.2023).
5. Про застосування судами законодавства про судові витрати у цивільних справах : постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17.10.2014 р. № 10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010740-14#Text> (дата звернення: 02.10.2023).
6. Про особливості виконання функцій прокуратури з питань захисту інтересів дітей та протидії насильству : наказ Генерального прокурора від 04.11.2020 р. № 509. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoj-diyalnosti> (дата звернення: 02.10.2023).
7. Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17> (дата звернення: 02.10.2023).
8. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 02.10.2023).
9. Щодо адміністративних позовів майнового характеру : лист Вищого адміністративного суду України від 18.01.2012 р. № 165/11/13-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0165760-12#Text> (дата звернення: 01.10.2023).

10. Березовська С.В. Недоліки судового збору за подання адміністративного позову або скарги та шляхи їх усунення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2016. № 22. С. 54–59.

11. Притченко Р.С. Сплата судового збору: проблеми та реалії законодавчого забезпечення. *Правова держава*. 2016. № 21. С. 149–151.

References:

1. Zakon Ukrainy “Hospodarskyi protsesualnyi kodeks Ukrainy” (1991). [The Commercial Procedural Code of Ukraine] (1991) № 1798-XII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> [in Ukrainian].

2. Zakon Ukrainy “Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy” (2005) [The Code of Administrative Proceedings of Ukraine] (2005) № 2747-IV (2005). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> [in Ukrainian].

3. Postanova Velykoi Palaty Verkhovnoho Sudu (2020) [Resolution of the Grand Chamber of the Supreme Court] (2020) № 910/13737/19. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91314538> [in Ukrainian].

4. Postanova Verkhovnoho Sudu (2021) [Resolution of the Supreme Court] (2021) № 923/938/20. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96243445> [in Ukrainian].

5. Pro zastosuvannya sudamy zakonodavstva pro sudovi vytraty u tsyvilnykh spravakh: postanova Plenumu Vyshchoho spetsializovanoho sudu Ukrainy z rozghliadu tsyvilnykh i kryminalnykh sprav (2014) [On the application of legislation legal expenses in civil cases: Resolution of the High Specialized Court of Ukraine for Civil and Criminal Cases] (2014) № 10. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010740-14#Text> [in Ukrainian].

6. Pro osoblyvosti vykonannya funktsii prokuratury z pytan zakhystu interesiv ditei ta protydii nasyilstvu: nakaz Heneralnogo prokurora (2020) [About the peculiarities of the performance of the functions of the prosecutor’s office in matters of protection the interests of children and combating violence: Order by Prosecutor General of Ukraine] (2020) № 509. Retrieved from: <https://gp.gov.ua/ua/posts/nakazi-generalnogo-prokurora-z-osnovnih-napryamiv-prokurorskoji-diyalnosti> [in Ukrainian].

7. Zakon Ukrainy “Pro sudovy zbir” (2011) [Law of Ukraine “On court fee”] (2011) № 3674-VI. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17> [in Ukrainian].

8. Zakon Ukrainy “Tsyvilnyy protsesualnyi kodeks Ukrainy” (2004) [The Civil Procedure Code of Ukraine] (2004). № 1618-IV. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> [in Ukrainian].

9. Shchodo adminastratyvnykh pozoviv mainovoho kharakteru: Lyst vyshchoho administratyvnoho sudu (2012) [About administrative claims of a property nature] (2012). № 165/11/13–12. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0165760-12#Text> [in Ukrainian].

10. Berezovska S.V. (2016) Nedoliky sudovoho zboru za podання administratyvnoho pozovu abo skarhy ta shliahy yikh usunennia [Berezovska S.V. Disadvantages of the court fee for administrative claim or appeals and ways to eliminate them]. *Scientific bulletin of the international humanitarian university. Series Jurisprudence*, № 22, pp. 54–59.

11. Prytchenko R.S. (2016). Splatа sudovoho zbory: problem ta realii zakonodavchoho zabezpechennia [Pritchenco R.S. Payment of court fees: problems and realities of legislative support]. *Legal State*, № 21, pp. 149–151.

ADMINISTRATIVE LAWSUITS OF THE PROSECUTORS IN THE FIELD OF CHILD PROTECTION

Krasnozhon Olena,

Postgraduate Student

Taras Shevchenko National University of Kyiv,

Prosecutor

Prosecutor General's Office

orcid.org/0009-0008-6617-6101

Alena_k_2002@ukr.net, olena.krasnozhon@univ.net.ua

Purpose. Child protection plays a significant role in the functioning of the prosecutor's office, particularly in the representation of state interests in the field of child protection. Fair, impartial and timely resolution of disputes in the field of public law relations by the court in order to effectively protect the rights, freedoms and interests of individuals from violations by public authorities is, in turn, the task of administrative proceedings. This article aims to examine the legal nature of administrative property and non-property claims, binding claims in relation in the area of child protection, and their correlation with non-property claims. **Methods.** The article employs a scientific methodology for legal research, including systemic-structural, comparative-legal, generalization, dialectic, analysis, and synthesis methods. **Results.** This study examines the practice of administrative claims by prosecutors and their corresponding statistical data. The categories of administrative claims are grouped, and the article explores the concept of administrative property and non-property claims. It is also examining binding claims in the field of the child protection. Provides examples of property claims, binding claims, claims with material component in the field of the child protection. Finally, the study examines legislative shortcomings. **Conclusions.** The unique focus on children, their rights, freedoms, interests, and state interests, as well as the corresponding subject of the claim, determine the features of the prosecutor's office's function for representation of state interests in the field of child protection. The analysis of legislation reveals the lack of administrative property and non-property claims, binding claims, and claim pricing.

To establish a clear differentiation between property and non-property claims, at this stage of the study it is proposed to enhance the current legislation.

This legislative will enable claims to be made in accordance with substantive and procedural legal norms. This, in turn, will increase the effectiveness of the representation function in the field of child protection in the administrative procedures.

Key words: representation, property and non-property claims, binding claims, prosecutor, children, prosecutor's office.